

**Державна служба статистики України
Головне управління статистики у м.Києві**

ПРЕС – БЮЛЕТЕНЬ

№ 11

за січень–листопад 2018 року

м.Київ

Державна служба статистики України
Головне управління статистики у м.Києві

вул. Тургенєвська,71
тел. (044)486-98-83
електронна пошта: kyivstat@kyiv.ukrstat.gov.ua
веб-сайт: www.kyiv.ukrstat.gov.ua

Відповідальний за випуск Л.В. Буєва

СКОРОЧЕННЯ

в.п. – відсотковий пункт	шт – штука
г – грам	м – метр
га – гектар	м ² – квадратний метр
грн – гривня	м ³ – кубічний метр
год. – година	млн. – мільйон
дал – декалітр	млрд. – мільярд
дол.США – долар США	мм – міліметр
кВ – кіловольт	пас.км – пасажиро-кілометр
кВт – кіловат	п.р. – поточний рік
кВт.год – кіловат-година	р. – рік
кг – кілограм	рр. – роки
ккал – кілокалорія	міс. – місяць
км – кілометр	р.б. – разів більше
км ² – квадратний кілометр	т – тонна
л – літр	тис. – тисяча
люд.-год. – людино-година	ткм – тонно-кілометр
км/год – кілометр на годину	умов. – умовний
люд.-дні – людино-дні	% – відсоток
ц – центнер	‰ – промілле
од – одиниць	

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

Тире (–)	– явищ не було
крапки (...)	– відомості відсутні
нуль (0; 0,0)	– явища відбулися, але у вимірах, менших за ті, що можуть бути виражені використаними у таблиці розрядами
символ (х)	– заповнення рубрики за характером побудови таблиці не має сенсу
«з них», «у тому числі»	– наведено не всі доданки загальної суми

В окремих випадках незначне відхилення між підсумками та сумою складових пояснюється округленням даних

© Головне управління статистики у м.Києві, 2018
Некомерційне тиражування та поширення дозволяється з посиланням на джерело

Демографічна ситуація

Чисельність наявного населення в м.Києві, за оцінкою, на 1 листопада 2018р. становила 2947402 особи. Упродовж січня–жовтня 2018р. чисельність населення збільшилась на 12880 осіб.

Збільшення чисельності населення міста відбулося за рахунок природного приросту – 2619 осіб, міграційного приросту – 10261 особу¹.

Чисельність наявного населення²

	(осіб)	
	На 1 січня 2018р.	На 1 листопада 2018р.
м.Київ	2934522	2947402
райони		
Голосіївський	251895	253037
Дарницький	339894	342992
Деснянський	369288	369587
Дніпровський	356131	357230
Оболонський	320701	320122
Печерський	158327	160745
Подільський	201511	204510
Святошинський	341638	342190
Солом'янський	370838	374542
Шевченківський	224299	222447

У січні–жовтні 2018р. кількість живонароджених зменшилась на 234 особи порівняно з відповідним періодом минулого року і становила 29114 осіб. Найбільше народилося немовлят у Солом'янському районі – 3748 осіб, найменше у Голосіївському – 2049 осіб.

Кількість померлих у місті збільшилась з 25585 осіб у січні–жовтні 2017р. до 26495 осіб у січні–жовтні 2018р. У районному розрізі у Шевченківському, Дніпровському та Деснянському районах зафіксовано природне скорочення населення у січні–жовтні 2018р. на 2801 особу, на 493 особи та на 57 осіб відповідно. Структура причин смерті населення у січні–жовтні 2018р. порівняно з відповідним періодом 2017 року майже не змінилась: хвороби системи кровообігу склали 62,8% від загальної кількості померлих, 17,4% припадали на новоутворення, 5,0% – на хвороби органів травлення, 4,8% – на зовнішні причини смерті.

¹ Інформація сформована за даними реєстрації/зняття з реєстрації місця проживання, які надають окремі органи реєстрації (виконавчі органи міської ради). Дані можуть бути уточнені.

² Розрахунки (оцінки) чисельності населення здійснено на основі наявних адміністративних даних щодо державної реєстрації народження і смерті та зміни реєстрації місця проживання.

Шлюбів у січні–жовтні 2018р. по м.Києву укладено 23133, що складає 9,4 реєстрацій на 1000 осіб наявного населення. Найвищий рівень шлюбності (16,5 реєстрацій на 1000 осіб) – у Шевченківському районі, найнижчий (7,1 на 1000 осіб) – в Оболонському районі.

Частота реєстрацій розлучень по місту становить 1,5 на 1000 осіб. Найвищий рівень розлучуваності спостерігався у Дарницькому районі (1,9 реєстрацій на 1000 осіб), найнижчий – у Солом'янському районі (1,3 на 1000 осіб).¹

Про надання населенню субсидій

У січні–листопаді 2018р. за субсидіями для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг звернулось 428,8 тис. домогосподарств, що на 11,0% більше, ніж у січні–листопаді 2017р.

Призначено субсидії 318,8 тис. домогосподарств (ураховуючи тих, що звернулися за субсидіями у 2017р., але призначено їм було тільки у 2018р., та тих, яким продовжено надання субсидій відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 21.10.1995 №848). Порівняно з відповідним періодом 2017р. кількість таких домогосподарств зменшилась на 63,3 тис., або на 16,6%.

Сума субсидій, призначених домогосподарствам, у січні–листопаді 2018р. становила 142481,9 тис.грн, у відповідному періоді 2017р. – 197628,7 тис.грн.

Середній розмір призначеної субсидії на одне домогосподарство у листопаді 2018р. збільшився порівняно з відповідним періодом 2017р. на 33,4% і становив 532,5 грн. Найбільший розмір призначеної субсидії спостерігався в Деснянському районі (774,8 грн).

---

¹ Без урахування розірвань шлюбів, здійснених у судовому порядку, відповідно до Закону України „Про державну реєстрацію актів цивільного стану” від 1 липня 2010р. №2398-VI.

Надання населенню субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг у листопаді 2018 року

	Кількість домогосподарств, од		Середній розмір призначеної субсидії, грн
	які звернулися за субсидіями	яким призначено субсидії ¹	
м.Київ	17606	18119	532,5
райони			
Голосіївський	1339	1439	525,2
Дарницький	998	1711	744,3
Деснянський	1511	816	774,8
Дніпровський	1938	1171	557,1
Оболонський	2244	1864	626,4
Печерський	563	403	493,3
Подільський	319	227	643,2
Святошинський	1581	2581	767,0
Солом'янський	5914	6754	306,0
Шевченківський	1199	1153	672,4

¹Ураховуючи домогосподарства, які звернулися за субсидіями у попередні місяці, але призначено їм було тільки у листопаді 2018р., та ті, яким продовжено надання субсидій відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 21.10.1995 №848 (зі змінами і доповненнями).

У листопаді 2018р. у столиці 135,0 тис. домогосподарств отримували субсидії для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, що вдвічі менше, ніж у листопаді 2017р. Серед районів міста найбільше домогосподарств, які отримували субсидії, в Солом'янському районі (15,6%), а найменше – у Печерському районі (3,9%).

Сума перерахованих субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг організаціям, що надають домогосподарствам житлово-комунальні послуги, у січні–листопаді 2018р. становила 2506,8 млн.грн, що на 8,3% більше, ніж у січні–листопаді 2017р. Заборгованість бюджетів за субсидії для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг перед організаціями, що надають послуги, на кінець листопада 2018р. становила 128884,3 тис.грн.

Зайнятість та безробіття

Упродовж січня–листопада 2018р. статус зареєстрованого безробітного в державній службі зайнятості мали 26,9 тис. осіб, що на 2,7 тис., або на 9,1% менше, ніж у відповідному періоді минулого року.

Кількість зареєстрованих безробітних збільшилась упродовж листопада п.р. на 1,4% і на кінець місяця становила 8665 осіб. Допомогу по безробіттю отримували 85,9% осіб, які мали статус безробітного.

Більше половини від загальної кількості безробітних (59,5%) становили жінки.

Рівень зареєстрованого безробіття в цілому по м.Києву порівняно з жовтнем 2018р. не змінився і на кінець листопада 2018р. становив 0,5% населення працездатного віку.

Середньооблікова кількість безробітних, які отримували допомогу по безробіттю у листопаді 2018р., становила 7510 осіб. Середній розмір допомоги по безробіттю становив 5354 грн, що на 43,8% вище законодавчо визначеного розміру мінімальної заробітної плати (3723 грн).

Кількість вакансій, заявлених роботодавцями до державної служби зайнятості, у листопаді 2018р. порівняно з жовтнем зменшилась на 0,7 тис., або на 5,9%, і на кінець місяця становила 11,6 тис. одиниць.

За професійними групами найбільша кількість вакансій на кінець листопада 2018р. спостерігалася серед кваліфікованих робітників з інструментом (20,4% від загальної кількості заявлених вакансій) та найпростіших професій (18,9%), а найменша – серед кваліфікованих робітників сільського та лісового господарств, риборозведення та рибальства (0,7%) і законодавців, вищих державних службовців, керівників, менеджерів (управителів) (4,2%).

Навантаження зареєстрованих безробітних на 10 вакансій у цілому по м.Києву порівняно з жовтнем 2018р. не змінилося і на кінець листопада п.р. становило 7 осіб. Порівняно з відповідним періодом минулого року у більшості професійних груп зазначений показник суттєво не змінився. Водночас серед законодавців, вищих державних службовців, керівників, менеджерів (управителів) значення показника збільшилося на 21 особу.

За районами міста цей показник коливався від 3 осіб у Печерському районі до 16 осіб у Дарницькому районі.

Заробітна плата

У жовтні 2018р. розмір середньої номінальної заробітної плати штатних працівників підприємств, установ та організацій (з кількістю працюючих 10 осіб і більше) становив 13850 грн. Порівняно з вереснем 2018р. розмір заробітної плати збільшився на 1,7%, а порівняно з жовтнем 2017р. – на 20,9%. Нарахування за одну відпрацьовану годину в цьому місяці становили 88,27 грн, що на 9,0% менше, ніж у вересні 2018р.

До видів економічної діяльності з найвищим рівнем оплати праці відносилися інформація та телекомунікації; фінансова та страхова діяльність; виробництво основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів; державне управління й оборона, обов'язкове соціальне страхування, де заробітна плата перевищила середній показник по економіці в 1,5–1,6 раза.

Найнижчий рівень заробітної плати спостерігався у працівників підприємств текстильного виробництва, виробництва одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів; тимчасового розміщування й організації харчування; охорони здоров'я та надання соціальної допомоги; освіти; операцій з нерухомим майном; водопостачання, каналізації, поводження з відходами, а також будівництва і не перевищував 65,9% від середнього рівня по економіці.

Середній розмір оплати праці у III кварталі 2018р. в усіх районах міста був вищим за мінімальну заробітну плату (3723 грн). Водночас лише у Печерському, Подільському, Шевченківському та Голосіївському районах середній розмір заробітної плати перевищив середній показник по м.Києву і становив відповідно 16420 грн, 16209 грн, 15475 грн та 14892 грн. Найнижчий рівень заробітної плати спостерігався у Деснянському – 9221 грн та Дарницькому – 9464 грн районах (на 32,7% та 30,9% менше за середній показник відповідно).

Індекс реальної заробітної плати (з урахуванням змін споживчих цін) у жовтні 2018р. порівняно з вереснем 2018р. становив 100,4%, відносно жовтня 2017р. – 111,0%, а у січні–жовтні 2018р. відносно відповідного періоду попереднього року – 110,5%.

Упродовж жовтня 2018р. загальна сума заборгованості з виплати заробітної плати зменшилася на 4,0%, або на 7178,7 тис.грн, і на 1 листопада п.р. становила 171056,0 тис.грн, що дорівнює 1,0% фонду оплати праці, нарахованого за жовтень 2018р.

Основна частка загальної суми боргу припадала на професійну, наукову та технічну діяльність (43,9%), промисловість (22,1%), а також фінансову та страхову діяльність (10,5%). При цьому більше половини суми боргу утворено у Печерському (33,2%) та Шевченківському (21,2%) районах.

У структурі боргу 73,3% припадає на економічно активні підприємства. Заборгованість працівникам економічно активних підприємств зменшилась на 6,2%, або на 8216,7 тис.грн, і на 1 листопада 2018р. становила 125350,1 тис.грн.

У районному розрізі сума заборгованості економічно активних підприємств зменшилася у половини районів міста, а найвагомніше – у Печерському (на 4507,6 тис.грн), Солом'янському (на 2308,9 тис.грн) та Подільському (на 1965,2 тис.грн) районах. Водночас у Дніпровському, Голосіївському, Дарницькому та Оболонському районах зафіксовано збільшення суми заборгованості (на 81,5–1323,4 тис.грн).

Кількість працівників, які вчасно не отримали заробітну плату, зменшилась на 10% і на 1 листопада 2018р. становила 5,6 тис. осіб, або 0,5% від середньооблікової кількості штатних працівників, зайнятих в економіці. Кожному із зазначених працівників не виплачено в середньому 22509 грн, що в 1,6 раза перевищує середню заробітну плату за жовтень 2018р.

Фінансові результати діяльності великих та середніх підприємств

Станом на 30.09.2018р. фінансовий результат великих та середніх підприємств до оподаткування становив 133950,6 млн.грн (у січні–вересні 2017р. склав 171718,5 млн.грн).

Прибутковими великими та середніми підприємствами, частка яких у загальній кількості підприємств міста становила 74,2%, отримано 207456,6 млн.грн прибутку, що на 3,5% менше, ніж у відповідному періоді минулого року. Значну частку прибутку (31,6% від загального обсягу прибутку) отримали підприємства промисловості.

За видами промислової діяльності найбільшу частку у формуванні прибутку становлять підприємства, які відносяться до добувної промисловості і розроблення кар'єрів (68,2% від загального обсягу прибутку, що отримали промислові підприємства) та підприємства постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря (16,6%).

За січень–вересень 2018р. 25,8% підприємств отримали збитки на суму 73506,0 млн.грн (на 69,5% більше, ніж за січень–вересень 2017р.). Найбільша частка збиткових великих та середніх підприємств зафіксована на підприємствах, які займаються операціями з нерухомим майном (40,9% від загальної кількості підприємств за видом економічної діяльності), інформацією та телекомунікаціями (34,4%), освітою (32,0%), тимчасовим розміщенням й організацією харчування (31,7%). Значні обсяги збитку отримали підприємства, які займаються транспортом, складським господарством, поштовою та кур'єрською діяльністю (27803,4 млн.грн), фінансовою та страховою діяльністю (16195,0 млн.грн), промисловістю (12702,7 млн.грн), оптовою та роздрібною торгівлею, ремонтом автотранспортних засобів і мотоциклів (9899,7 млн.грн).

За видами промислової діяльності найбільшу частку в формуванні збитку становлять підприємства, які відносяться до переробної промисловості (67,8% від загального обсягу збитку, що отримали промислові підприємства) та постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря (31,6%).

Оборот роздрібною торгівлі

За січень–листопад 2018р. оборот роздрібною торгівлі, який включає дані щодо роздрібного товарообороту підприємств (юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців), основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля, по відношенню до січня–листопада 2017р. збільшився на 3,5%¹ – до 157370,0 млн.грн.

За січень–листопад 2018р. роздрібний товарооборот підприємств (юридичних осіб), основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля, порівняно з січнем–листопадом 2017р. збільшився на 2,7%¹ – до 135841,5 млн.грн.

¹ У порівнянних цінах.

Роздрібний товарооборот підприємств роздрібно́ї торгівлі

Обсяг роздрібно́го товарообороту підприємств, основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля, за 9 місяців 2018р. збільшився на 2,9%¹ порівняно з відповідним періодом попереднього року і становить 108651,4 млн.грн (продаж продовольчих товарів збільшився на 10,2%¹, непродовольчих товарів – на 1,5%¹). Співвідношення продажу продовольчих та непродовольчих товарів за 9 місяців 2018р. становить 44,9% і 55,1%.

Серед товарів продовольчої групи перше та друге місця за обсягом продажу займають алкогольні напої (15,9%) і м'ясопродукти (12,9%), третє та четверте – молокопродукти (11,8%) і кондитерські вироби (11,8%).

За обсягом продажу серед непродовольчих товарів перше місце посідають автомобілі і автотовари (13,9%), друге – одяг (11,8%), третє – товари фармацевтичні (10,8%), четверте – світлі нафтопродукти, газ стиснений та скраплений для автомобілів (8,7%).

Питома вага роздрібно́го продажу товарів, які вироблені в Україні, за 9 місяців 2018р. становить 46,7%. Частка продажу продовольчих товарів вітчизняної харчової промисловості склала 77,9%, питома вага продажу непродовольчих товарів українського виробника – 21,3%.

За 9 місяців 2018р. обсяг роздрібно́го продажу товарів виробництва України по відношенню до відповідного періоду минулого року збільшився на 8,0%¹. Має місце зростання на 8,4%¹ обсягів продажу продовольчих товарів вітчизняного виробництва та на 5,3%¹ – непродовольчих товарів.

По м.Києву за 9 місяців 2018р. найбільший обсяг роздрібно́го товарообороту підприємств роздрібно́ї торгівлі мають торговельні об'єкти, що розташовані в Оболонському (16,4% від обсягу), Дарницькому (14,4%), Голосіївському (12,7%) та Святошинському (12,2%) районах.

---

¹ У порівнянних цінах.

Дані щодо роздрібного товарообороту підприємств роздрібною торгівлі по м.Києву в розрізі районів за 9 місяців 2018р. наведено в таблиці.

	Обсяг роздрібного товарообороту підприємств роздрібною торгівлі ¹		
	Роздрібний товарооборот у січні–вересні 2018р., млн.грн	Питома вага, у % до підсумку	Індекс фізичного обсягу роздрібного товарообороту (у порівнянних цінах) у січні–вересні 2018р. до січня–вересня 2017р., %
м.Київ	108651,4	100,0	102,9
райони			
Голосіївський	13822,4	12,7	99,2
Дарницький	15596,3	14,4	110,2
Деснянський	9615,2	8,8	102,5
Дніпровський	9450,3	8,7	101,4
Оболонський	17842,8	16,4	100,4
Печерський	8535,5	7,9	87,5
Подільський	4109,4	3,8	91,8
Святошинський	13300,2	12,2	115,8
Солом'янський	8143,8	7,5	110,6
Шевченківський	8235,5	7,6	103,6

¹ Без урахування роздрібного товарообороту фізичних осіб-підприємців.

Роздрібний продаж споживчих товарів, які вироблені на території України, підприємствами роздрібною торгівлі через торгову мережу

За 9 місяців 2018р. підприємствами (юридичними особами), основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля, по м.Києву було реалізовано населенню товарів виробництва України на суму 50741,1 млн.грн, обсяг роздрібного продажу товарів по відношенню до відповідного періоду минулого року збільшився на 8,0%¹. Питома вага продажу вітчизняних товарів становила 46,7% від усього продажу товарів через торгову мережу.

Споживчих товарів продовольчої групи українського товаровиробника через торгову мережу було реалізовано на суму 37967,1 млн.грн, що на 8,4%¹ більше, ніж за 9 місяців 2017р. Питома вага продажу продовольчих товарів, які вироблені на території України, за 9 місяців 2018р. становила 77,9%.

Найбільша (від 95% до 100%) частка продажу продовольчих товарів українського виробника спостерігалась в обороті жирів тваринних харчових – 100,0%, яєць – 98,2%, напівфабрикатів м'ясних – 98,2%,

йодованої кухонної солі – 98,1%, виробів хлібобулочних, крім кондитерських – 95,9%.

Споживчих товарів непродовольчої групи вітчизняного виробника через торгову мережу було реалізовано на суму 12774,0 млн.грн, що на 5,3%¹ більше, ніж за 9 місяців 2017р. Питома вага продажу непродовольчих товарів, які вироблені на території України, за 9 місяців 2018р. становила 21,3%.

Найбільша (від 50% до 100%) питома вага продажу продукції українських виробників спостерігалась в обороті книг, газет та журналів – 82,0%, фарб, лаків та емалі – 59,8%, засобів для миття, чищення, полірування та догляду за автомобілями – 56,2%, побутового рідкого котельного палива, газу у балонах, вугілля і дров для опалення – 51,6%, канцелярських товарів – 50,1%.

Найнижча (до 5%) частка продажу непродовольчих товарів вітчизняного виробництва спостерігалась в обороті аудіо- та відеообладнання, включаючи телекомунікаційне устаткування – 0,1%, автомобілів та автотоварів – 0,7%, шкіряних виробів та дорожніх приналежностей – 0,7%, фотографічного, оптичного та точного устаткування – 1,0%, годинників та виробів ювелірних – 1,3%, комп'ютерів, периферійного устаткування, програмного забезпечення – 1,6%, мотоциклів, деталей та приладдя для них – 1,9%, одягу зі шкіри, хутра та інших виробів з них – 2,0%, взуття – 3,2%, головних уборів – 3,2%, трикотажу верхнього та білизняного – 3,5%.

¹ У порівнянних цінах.

Продаж і запаси товарів (продукції) в оптовій торгівлі

Оптовий товарооборот (без ПДВ і акцизу) підприємств оптової торгівлі, зареєстрованих у м.Києві, за 9 місяців 2018р. становив 830157,5 млн.грн.

У структурі оптового товарообороту підприємств у порівнянні з 9 місяцями 2017р. частка продажу непродовольчих товарів збільшилась на 0,6 в.п. і склала 86,0% за 9 місяців 2018р. За обсягом продажу серед непродовольчих товарів вагоме місце посідають газойлі (паливо дизельне) – 11,0% від загального обсягу продажу непродовольчих товарів, добрива та агрохімічна продукція – 7,5%, продукти фармацевтичні основні та препарати фармацевтичні – 7,1%, засоби автотранспортні легкові – 5,4%, метали основні – 4,5%, вугілля кам'яне – 4,3%, кукурудза – 3,1%, бензин моторний – 3,1%.

На продовольчі товари припадає 14,0% загального обсягу оптового товарообороту за підсумками 9 місяців 2018р. Серед товарів продовольчої групи за обсягом продажу найбільше було реалізовано виробів тютюнових, олій та жирів харчових, шоколаду та виробів кондитерських цукрових, вод

мінеральних та напоїв безалкогольних й соків фруктових та овочевих, напоїв алкогольних, продуктів молочних, кави, рибної продукції, фруктів та овочів свіжих (на долю цих товарів припадає 73,7% від загального обсягу продажу продовольчих товарів).

Питома вага оптової торгівлі товарами, які вироблені на території України, порівняно з відповідним періодом попереднього року не змінилась і становила 35,1% за 9 місяців 2018р. Частка продажу продовольчих товарів вітчизняної харчової промисловості склала 74,4%, питома вага продажу непродовольчих товарів українського виробника – 28,7% (за 9 місяців 2017р. відповідно 73,9% та 28,5%).

Товарні запаси на підприємствах оптової торгівлі на 1 жовтня 2018р. становили 137417,2 млн.грн проти 118547,4 млн.грн на 1 жовтня 2017р. У загальних обсягах запасів непродовольчі товари займали 87,5%, решту складала продовольчі товари.

Продаж світлих нафтопродуктів і газу через АЗС

Через мережу АЗС по м.Києву продаж (відпуск) населенню бензину моторного у листопаді 2018р. по відношенню до попереднього місяця збільшився на 3,4% і становив 12,8 тис.т, дизельного пального (газойлю) – на 6,6% (7,9 тис.т).

Крім того, було реалізовано (відпущено) пропану і бутану скраплених 7,1 тис.т, що на 4,4% більше, ніж за жовтень 2018р.

На автозаправних станціях м.Києва станом на 01.12.2018р. бензину моторного нараховувалось 4,0 тис.т, дизельного пального – 2,3 тис.т, пропану і бутану скраплених – 0,4 тис.т.

Загалом за листопад 2018р. світлих нафтопродуктів та газу для автомобілів було продано (відпущено) населенню на 1061,5 млн.грн, у т.ч. бензину моторного – на 555,7 млн.грн, дизельного пального – на 299,7 млн.грн.

Промисловість

У січні–листопаді 2018р. відносно січня–листопада 2017р. індекс промислової продукції становив 98,1%.

У переробній промисловості індекс промислової продукції дорівнював 97,5%.

У виробництві харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів індекс промислової продукції становив 96,0%. Так, скоротився обсяг виробництва тістечок – на 12,1%, хліба та хлібобулочних виробів нетривалого зберігання – на 15,1%, пирогів, пиріжків, пончиків – на 8,4%, пряників та виробів подібних – на 4,1%. Водночас спостерігалось зростання обсягів випуску продукції у виробництві ковбас напівкопчених,

тортів, цукерок шоколадних (крім цукерок із вмістом алкоголю, шоколаду в брикетах, пластинах чи плитках).

У текстильному виробництві, виробництві одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів у січні–листопаді 2018р. відносно січня–листопада 2017р. індекс промислової продукції склав 89,0%. Зокрема, скоротилось виробництво предметів одягу інших чоловічих та хлопчачих з тканини бавовняної або з волокон синтетичних або штучних, виробничих та професійних (на 1,2%); сорочок (крім трикотажних), чоловічих та хлопчачих (на 39,7%); блузок, сорочок та батників (крім трикотажних), жіночих та дівчачих (на 17,1%). Поряд із цим спостерігалось збільшення випуску килимів та покриттів для підлоги текстильних інших, тафтингових; панчішно-шкарпеткових виробів інших (уключаючи шкарпетки); светрів та пуловерів тонких з м'яким чи високим коміром з бавовни.

На підприємствах з виготовлення виробів з деревини, виробництві паперу та поліграфічної діяльності у січні–листопаді 2018р. порівняно з січнем–листопадом 2017р індекс промислової продукції склав 84,1%. Так, скоротився випуск: етикеток та ярликів з паперу чи картону друкованих інших (крім самосклеювальних) (на 40,6%); журналів реєстраційних, книг бухгалтерських, книг бланків, ордерів та квитанцій з паперу чи картону (на 18,6%); коробок та ящиків, складаних, з паперу або картону негофрованих (на 50,9%). Водночас збільшилось виробництво коробок та ящиків, з паперу або картону гофрованих; книг, брошур, листівок та подібної продукції, віддрукованої (крім у вигляді окремих аркушів); газет, які виходять менше чотирьох разів на тиждень, віддрукованих.

У виробництві хімічних речовин і хімічної продукції за січень–листопад 2018р. відносно січня–листопада 2017р. індекс промислової продукції склав 89,1%. Так, спостерігалось скорочення виробництва: засобів проти накипу та сполук подібних; фарб та лаків на основі синтетичних полімерів, н.в.і.у.; засобів дезінфікуючих на основі четвертинних солей амонію, у формах чи упаковках для роздрібної торгівлі або у вигляді готових препаратів чи виробів (крім пестицидів небезпечних); засобів мийних та для чищення, які містять або не містять мило, включаючи допоміжні засоби для миття, розфасованих для роздрібної торгівлі (крім тих, що їх використовують як мило та поверхнево-активні речовини). Водночас зросло виробництво інсектицидів; мила та речовин поверхнево-активних органічних в брусках та подібних формах, н.в.і.у. (крім для туалетних цілей); засобів косметичних для макіяжу чи догляду за шкірою, у т.ч. засобів сонцезахисних та для засмаги (крім препаратів лікарських, засобів косметичних для макіяжу губ і очей, засобів для манікюру й педикюру, пудри косметичної й туалетної, тальку).

У виробництві основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів у січні–листопаді 2018р. відносно січня–листопада 2017р. обсяг продукції зріс на 3,6% за рахунок збільшення випуску препаратів

лікарських, що містять кортикостероїдні гормони, їх похідні та структурні аналоги, і не містять антибіотики, для терапевтичного або профілактичного застосування, в дозованому вигляді чи розфасованих для роздрібного продажу – на 9,9%; препаратів контрастних для рентгенологічних обстежень, реактивів діагностичних для введення хворим – на 41,3%; препаратів лікарських, що містять інші антибіотики, розфасованих для роздрібного продажу – на 5,0%. Поряд із цим спостерігалось скорочення виробництва препаратів лікарських інших, що містять вітаміни чи провітаміни, їх похідні та суміші, для терапевтичного або профілактичного застосування, в дозованому вигляді чи розфасованих для роздрібного продажу (на 11,3%); препаратів лікарських інших, що містять змішані чи незмішані продукти, н.в.і.у., розфасованих для роздрібного продажу (на 1,0%).

На підприємствах з виробництва гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції у січні–листопаді 2018р. відносно відповідного періоду минулого року індекс промислової продукції становив 96,8%. Скорочення обсягу продукції за січень–листопад 2018р. спостерігалось у виробництві посуду столового і кухонного, з пластмас до 100191 кг (за січень–листопад 2017р. – 298332 кг); блоків та цегли з цементу, бетону або каменю штучного для будівництва – 195,7 тис.т (189,3 тис.т); розчинів бетонних, готових для використання – 5641,1 тис.т (6241,8 тис.т). Водночас у 4,6 раза зросло виробництво бутлів, пляшок, флаконів, фляг та виробів подібних для транспортування або пакування продукції місткістю 2 л і менше, з пластмас; у 1,6 раза – вікон та їх рам, дверей та їх коробок і порогів, з пластмас; на 12,9% – сумішей будівельних сухих (крім розчинів бетонних, готових для використання).

У металургійному виробництві, виробництві готових металевих виробів, крім машин і устаткування, індекс промислової продукції склав 107,3%. Порівняно з січнем–листопадом 2017р. збільшилось виробництво виробів з металів чорних, н.в.і.у. (у 5,9 раза); блоків дверних і віконних з алюмінію (у 3,8 раза); конструкцій, виготовлених виключно або переважно з листового матеріалу, з металів чорних, інших (на 28,0%). Зменшилось виробництво прутків, стержнів та профілів (уключаючи порожнисті), зі сплавів алюмінієвих (крім готових для використання в конструкціях); вікон і коробок віконних зашкленних, з металів чорних; листів профільованих (ребристих) холоднодеформованих, зі сталі нелегованої.

У січні–листопаді 2018р. відносно січня–листопада 2017р. на підприємствах машинобудування, крім ремонту і монтажу машин і устаткування, індекс промислового виробництва склав 99,4%. Зменшився випуск таких видів продукції: основ апаратури електричної для контролю та розподілення електроенергії інших, на напругу не більше 1 кВ (на 6,6%); устаткування для пакування та обгортання (крім устаткування для наповнення, закупорювання пляшок, банок, закривання ящиків, мішків, їх

запечаткування, наклеювання етикеток) (на 12,4%); інструментів й апаратури для автоматичного регулювання та керування, н.в.і.у. (на 19,4%); електроустаткування звукового або візуально-сигналізаційного, н.в.і.у. (на 40,0%). При цьому збільшено виробництво апаратури високовольтної та приладів комутаційних інших для кіл електричних на напругу більше 1 кВ; машин для автоматизованого оброблення даних цифрових у вигляді систем; ліфтів та підйомників скіпових з електроприводом та іншої продукції.

У постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря індекс промислової продукції склав 101,8%.

Огляд будівельної діяльності підприємств та організацій

У січні–листопаді 2018р. підприємствами м.Києва виконано будівельних робіт на суму 25938,0 млн.грн. Індекс будівельної продукції порівняно з січнем–листопадом 2017р. становив 97,7%.

Індекс будівельної продукції у січні–листопаді 2018р. проти січня–листопада 2017р. з будівництва будівель становив 103,4%, у тому числі, житлових – 107,1%, нежитлових – 97,5%. Індекс будівельної продукції з будівництва інженерних споруд – 85,8%.

За видами будівельної продукції найбільший обсяг будівельних робіт виконано з будівництва будівель – 18282,8 млн.грн або 70,5% від загального обсягу. З них, з будівництва житлових будівель виконано робіт на суму 11365,1 млн.грн або 43,8%, нежитлових – 6917,7 млн.грн або 26,7%. З будівництва інженерних споруд виконано обсяг робіт на 7655,2 млн.грн або 29,5% від загального обсягу.

Роботи з нового будівництва, реконструкції та технічного переозброєння склали 85,1% від загального обсягу, роботи з капітального ремонту – 8,1%, з поточного ремонту – 6,8%. Господарським способом виконано робіт обсягом 98,1 млн.грн або 0,4% від загального обсягу будівельних робіт в цілому по місту.

Найбільший обсяг будівельних робіт виконано підприємствами та організаціями Голосіївського – 5018,4 млн.грн або 19,3% від загального обсягу та Печерського районів – 4554,5 млн.грн або 17,6%. Підприємствами та організаціями Дарницького району виконано робіт на 3425,2 млн.грн або 13,2%, Шевченківського – 3170,1 млн.грн або 12,2%, Святошинського – 2535,1 млн.грн або 9,8%. Найменший обсяг будівельних робіт виконано підприємствами Деснянського та Подільського районів, відповідно 2,4% та 2,7% від загального обсягу в цілому по місту.

Обсяги виконаних будівельних робіт у січні–листопаді 2018 року

	Виконано будівельних робіт	
	тис.грн	у % до загального обсягу
м.Київ	25938019	100,0
райони		
Голосіївський	5018379	19,3
Дарницький	3425240	13,2
Деснянський	627002	2,4
Дніпровський	2006204	7,7
Оболонський	2337718	9,0
Печерський	4554502	17,6
Подільський	694078	2,7
Святошинський	2535107	9,8
Солом'янський	1569679	6,1
Шевченківський	3170110	12,2

Прийняття в експлуатацію житла за рахунок нового будівництва

Одним з напрямків соціально-економічного розвитку міста Києва є будівництво житла. У цілому по підприємствах-забудовниках у січні–вересні 2018р. на території міста за рахунок нового будівництва прийнято в експлуатацію 99 житлових будинків загальною площею 616,2 тис.м². Це на 40,8% менше, ніж було прийнято у січні–вересні 2017р¹.

Прийняття в експлуатацію житла

	Прийнято у січні–вересні 2018р.		
	м ² загальної площі	у % до	
		загального обсягу	січня–вересня 2017р.
м.Київ	616201	100,0	59,2
райони			
Голосіївський	197956	32,1	70,5
Дарницький	61765	10,0	41,4
Деснянський	15579	2,5	40,7
Дніпровський	8036	1,3	23,2
Оболонський	11777	1,9	37,7
Печерський	28294	4,6	18,1
Подільський	173131	28,1	267,7
Святошинський	13592	2,2	20,2
Солом'янський	88324	14,4	75,9
Шевченківський	17747	2,9	17,2

¹Починаючи з I кварталу 2018 року загальна площа житла обраховується по житлових будівлях нового будівництва. Тому всі порівняння з відповідним періодом попереднього року наведені тільки за даними з нового будівництва.

Найбільше житла у м.Києві збудовано у Голосіївському районі, на території якого прийнято в експлуатацію житлових будинків загальною площею 198,0 тис.м² або 32,1% від загального прийняття в експлуатацію житла в цілому по місту. На території Подільського району прийнято в експлуатацію 173,1 тис.м² або 28,1%, Солом'янського – 88,3 тис.м² або 14,4%, Дарницького – 61,8 тис.м² або 10,0%, Печерського – 28,3 тис.м² або 4,6%.

У січні–вересні 2018р. прийнято в експлуатацію 9521 квартиру. Середній розмір квартири становить 64,7 м² загальної площі. Переважно будуються однокімнатні, двокімнатні та трикімнатні квартири. У цілому по місту збудовано 4993 однокімнатних квартири, 2757 двокімнатних та 1550 трикімнатних квартир.

Прийняття в експлуатацію квартир у нових будинках квартирної типу

	Кількість квартир	Загальна площа квартир		Середній розмір квартири, м ² загальної площі
		м ²	% до загального обсягу	
Усього	9521	616201	100,0	64,7
однокімнатних	4993	204733	33,2	41,0
двокімнатних	2757	178561	29,0	64,8
трикімнатних	1550	127366	20,7	82,2
чотирикімнатних	131	14931	2,4	114,0
п'ятикімнатних і більше	60	31454	5,0	524,2
кількість кімнат не вказано	30	59156	9,7	1971,9

У місті будуються переважно багатоповерхові житлові будинки. Так, загальна площа нових житлових будинків, збудованих у січні–вересні 2018р., які мають 9 і більше поверхів, становить 557,2 тис.м² або 90,4% від загального прийняття в експлуатацію житла, у т.ч. 9–12-поверхові – 18,5 тис.м² або 3,0%, 16-поверхові і вище – 538,7 тис.м² або 87,4%. Разом з тим, здійснюється будівництво 1-2 поверхових будинків, яких у січні–вересні 2018р. прийнято в експлуатацію 17,3 тис.м² або 2,8%, 3-5 поверхових – 29,3 тис.м² або 4,8% та 6-8 поверхових – 12,5 тис.м² або 2,0%.

Збудоване житло обладнано водопроводом, каналізацією, гарячим водопостачанням, опаленням, та у багатоповерхових будинках встановлено ліфти і сміттєпроводи.

Робота транспорту

Вантажними автомобілями за всіма видами сполучень у січні–листопаді 2018р. перевезено (з урахуванням розрахункових даних фізичних осіб–підприємців) 14035,6 тис.т комерційних вантажів (91,7% від рівня січня–листопада 2017р.). За звітними даними підприємств–перевізників, за січень–листопад 2018р. обсяг вантажних перевезень дорівнював 11765,7 тис.т (98,5% від рівня січня–листопада 2017р.). Вантажооборот, виконаний автомобілями у звітному періоді, склав 3964,6 млн.ткм (96,5% від рівня січня–листопада 2017р.), з них підприємствами–перевізниками виконано 3023,8 млн.ткм (94,8% від рівня січня–листопада 2017р.).

Вантажні перевезення автомобільним транспортом у січні–листопаді 2018 року¹

	Вантажооборот		Перевезено вантажів	
	млн.ткм	у % до січня– листопада 2017р.	тис.т	у % до січня– листопада 2017р.
м.Київ	3964,6	96,5	14035,6	91,7
райони				
Голосіївський	147,2	65,7	989,5	75,8
Дарницький	221,1	67,4	1036,1	77,6
Деснянський	21,9	100,2	81,5	78,6
Дніпровський	557,3	104,0	653,8	144,5
Оболонський	28,5	49,9	304,8	90,4
Печерський	791,9	107,2	3577,1	112,9
Подільський	116,8	126,4	689,7	121,5
Святошинський	500,9	95,9	2582,1	90,1
Солом'янський	140,2	102,7	505,6	127,1
Шевченківський	498,0	93,3	1345,5	95,2

¹ З урахуванням нерозподіленої частини вантажних перевезень, виконаних фізичними особами–підприємцями.

Автобусами за всіма видами сполучень у січні–листопаді 2018р. перевезено (з урахуванням розрахункових даних фізичних осіб–підприємців) 242085,1 тис. пасажирів (84,8% від рівня січня–листопада 2017р.). За звітними даними, автобусами підприємств за січень–листопад 2018р. перевезено 229105,5 тис. пасажирів (89,6% від рівня січня–листопада 2017р.). Пасажирооборот у звітному періоді склав 3310,5 млн.пас.км (99,3% від рівня січня–листопада 2017р.), з них підприємствами–перевізниками виконано 3197,0 млн.пас.км (103,7% до рівня січня–листопада 2017р.).

Пасажирські перевезення автомобільним транспортом у січні–листопаді 2018 року¹

	Пасажирооборот		Перевезено пасажирів	
	млн.пас.км	у % до січня– листопада 2017р.	тис.	у % до січня– листопада 2017р.
м.Київ	3310,5	99,3	242085,1	84,8
райони				
Голосіївський	70,0	162,9	4166,2	131,2
Дарницький	179,1	83,8	13417,9	84,0
Деснянський	121,3	137,2	10526,8	140,2
Дніпровський	–	–	–	–
Оболонський	... ²	... ²	... ²	... ²
Печерський	... ²	... ²	... ²	... ²
Подільський	737,4	83,2	124827,7	83,1
Святошинський	743,8	102,9	43314,1	99,3
Солом'янський	197,4	101,0	2619,0	88,9
Шевченківський	728,5	152,3	561,3	135,3

¹ З урахуванням нерозподіленої частини пасажирських перевезень, виконаних фізичними особами-підприємцями.

² Дані не оприлюднюються з метою забезпечення виконання вимог Закону України «Про державну статистику» щодо конфіденційності статистичної інформації.

Міським електричним транспортом у січні–листопаді 2018р. перевезено 685,2 млн. пасажирів (95,5% від рівня січня–листопада 2017р.).

Зовнішня торгівля товарами

У січні–жовтні 2018р. експорт товарів становив 8210,6 млн.дол. США, імпорт – 18923,4 млн.дол. Порівняно з січнем–жовтнем 2017р. експорт збільшився на 2,0% (на 162,4 млн.дол.), імпорт – на 20,5% (на 3223,4 млн.дол.). Негативне сальдо становило 10712,8 млн.дол. (у січні–жовтні 2017р. також негативне – 7651,8 млн.дол.).

Зовнішньоторговельні операції проводились із партнерами зі 207 країн світу.

Експорт товарів до країн Європейського Союзу становив 35,7% від загального обсягу експорту, до інших країн світу – 64,3% (у січні–жовтні 2017р. – відповідно 35,7% та 64,3%).

Серед країн-партнерів найбільше експортувалися товари до Індії – 10,0%, Китаю, Нідерландів, Іспанії, Італії, Туреччини, Єгипту, Ірану, Ісламської Республіки, Іраку, Польщі, Саудівської Аравії, Німеччини, Російської Федерації, Болгарії, Бельгії, Білорусі, Франції, Великої Британії – 55,5% експортних поставок міста.

Порівняно з січнем–жовтнем 2017р. експорт товарів збільшився серед країн ЄС: до Болгарії – в 5,7 раза, Бельгії – на 43,4%, Німеччини – на 26,9%, Польщі – на 21,0%, Великої Британії – на 17,3%; серед інших країн світу: до Іраку – в 3,1 раза, Саудівської Аравії – в 1,8 раза, Білорусі – на 43,7%, Ірану, Ісламської Республіки – на 7,7%. Утім, спостерігалось зменшення експортних поставок серед країн ЄС: до Нідерландів – на 31,4%, Іспанії – на 22,2%, Італії – на 15,0%, Франції – на 6,2%; серед інших країн світу: до Єгипту – на 32,2%, Російської Федерації – на 16,0%, Туреччини – на 13,1%, Індії – на 12,7%, Китаю – на 9,7%.

Основу товарної структури експорту склали продукти рослинного походження – 40,4%, жири та олії тваринного або рослинного походження – 22,4%, готові харчові продукти – 8,6%, недорогоцінні метали та вироби з них – 5,7%.

Імпорт товарів із країн Європейського Союзу становив 38,1% від загального обсягу імпорту, із інших країн світу – 61,9% (у січні–жовтні 2017р. – відповідно 38,5% та 61,5%).

Найбільші імпортні поставки товарів надходили з Китаю – 16,2% та Російської Федерації – 13,0%, Білорусі, Німеччини, Польщі, США, Франції, Італії, Туреччини, Японії разом становили 40,4% від загального обсягу імпорту.

Збільшились проти січня–жовтня 2017р. імпортні поставки серед країн ЄС: із Польщі – на 27,2%, Італії – на 26,4%, Німеччини – на 21,7%, Франції – на 11,2%; серед інших країн світу: із Туреччини – в 1,6 раза, Китаю – на 28,6%, Білорусі – на 24,8%, США – на 22,7%, Російської Федерації – на 11,3%.

Утім, спостерігалось зменшення імпортних поставок серед інших країн світу: із Японії – на 5,5%.

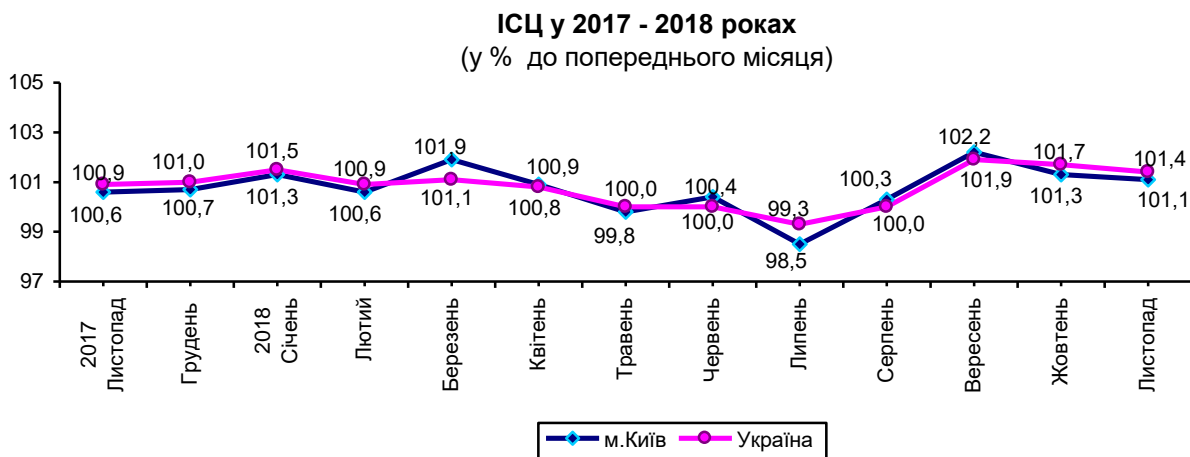
Машини, обладнання та механізми, електротехнічне обладнання склали 24,5% від обсягу вартості імпорту, продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості – 18,4%, мінеральні продукти – 17,2%, засоби наземного транспорту, літальні апарати, плавучі засоби – 9,2%, полімерні матеріали, пластмаси та вироби з них – 5,6%.

Примітка. Обсяг імпорту товарів наведено без урахування обсягів імпортних поставок газу природного.

Індекси споживчих цін

Індекс споживчих цін (ІСЦ) м.Києва у листопаді 2018р. становив 101,1%.
У цілому по Україні індекс споживчих цін (ІСЦ) склав 101,4%.

На споживчому ринку столиці у листопаді ціни на продукти харчування та безалкогольні напої зросли на 1,6%. Найбільше подорожчали: овочі – на 8,8%, масло – на 5,3%, хліб – на 5,2%, сир і м'який сир (творог) – на 2,5%, молоко – на 2,3%, риба та продукти з риби – на 2,2%, м'ясо та м'ясопродукти – на 1,2%, олія соняшникова – на 1,0%. Водночас подешевшали: фрукти – на 6,0%, цукор – на 1,6%, макаронні вироби – на 0,9%, яйця – на 0,5%.

Ціни на алкогольні напої та тютюнові вироби зросли на 1,9%, що пов'язано зі здорожчанням вартості тютюнових виробів на 2,1%, алкогольних напоїв – на 1,7%.

Ціни (тарифи) на житло, воду, електроенергію, газ та інші види палива збільшилися на 2,1% за рахунок зростання тарифів на природний газ – на 22,9%, каналізацію – на 7,5% та водопостачання – на 5,8%.

Предмети домашнього вжитку, побутова техніка та поточне утримання житла подорожчали на 1,9%.

Зростання цін у сфері охорони здоров'я на 0,6% зумовлено збільшенням вартості амбулаторних послуг на 0,9%, фармацевтичної продукції, медичних товарів та обладнання – на 0,4%.

Ціни на транспорт знизилися на 0,4%, що пов'язано зі зниженням вартості палива та мастил на 1,3%.

У сфері зв'язку ціни зросли на 2,7% за рахунок збільшення вартості телефонних і телефаксових послуг на 3,6%.

Відпочинок і культура подешевшали на 1,7%, що пов'язано зі зниженням вартості туристичних послуг на 0,9%, послуг відпочинку та культури – на 0,6%.

З М І С Т

	Стор.
Демографічна ситуація	3
Про надання населенню субсидій	4
Зайнятість та безробіття.....	5
Заробітна плата	7
Фінансові результати діяльності великих та середніх підприємств	8
Оборот роздрібною торгівлі	8
Роздрібний товарооборот підприємств роздрібною торгівлі.....	9
Роздрібний продаж споживчих товарів, які вироблені на території України, підприємствами роздрібною торгівлі через торгову мережу.....	10
Продаж і запаси товарів (продукції) в оптовій торгівлі.....	11
Продаж світлих нафтопродуктів і газу через АЗС.....	12
Промисловість.....	12
Огляд будівельної діяльності підприємств та організацій.....	15
Прийняття в експлуатацію житла за рахунок нового будівництва.....	16
Робота транспорту	18
Зовнішня торгівля товарами	19
Індекси споживчих цін.....	21

від 26.12.2018